

Søren Jørgensen: Det blev nylig paa-
 staaet af det ærede Medlem for Maribo Amts
 2den Valgfreds (Frederiksen) af de Udtalelser, som
 issor som fra den ærede Minister, da bleve mod-
 tagne med stor Behov. Der var ganske vist en
 Del Medlemmer, som raabte stærke Hør til Mi-
 nisterens Udtalelser, men det var de Medlemmer,
 som sidde her bag ved mig, lige op til Binduet;
 fra den Side af Salen, hvortil jeg hører, tror
 jeg ikke, at Udtalelserne bleve modtagne med saa
 stor Behov som af dem, der raabte de meget
 stærke Hør. — Det var dog egentlig ikke for at
 udtale dette, at jeg har taget Ordet; thi den
 Uttring, jeg her har indpegaaet, var ikke udtalt
 igaar, da jeg begjærede det; men det var for at
 indpegaa nogle Udtalelser om Mulkteringen. De
 fleste af de Medlemmer, der have talt derom,
 have ment, at den Maade, hvorpaa Ministeren vil
 mulktiere, ikke er rigtig; men desuagtet er det
 gaaet som en rød Traad igennem de fleste Ud-
 talelser, at vi maa have en Lvangsskole med
 Mulkter. Med Hensyn til Tilsynet med Skolen
 ville Nogle have de foreslaaede Skoleinspektører
 valgte paa en anden Maade. Jeg siger, at hvis
 vi skulle have Skoleinspektører, som Regjeringen
 skal bestikke, tror jeg, at vi ligesaa godt kunne
 have det Skoletilsyn, som vi nu have, thi det er
 efter min Opfattelse i det Mindste saaledes, at det
 ikke gjør Skolerne nogen Fortræd, men det Væste,
 vi kunne vente af et Skoletilsyn, som Staten skal
 bestikke, er, at det gjør Skolen saa lidt Bryderi
 og Fortræd som muligt. Ganske anderledes vilde
 Forholdet være, dersom det kunde komme til at
 gaa efter den Gænge, som det ærede Medlem for
 Maribo Amts 4de Valgfreds (Clausen) udtalte,
 nemlig, at vi selv kom til at vælge Inspektørene,
 da tror jeg, at Tilsynet kunde blive godt nok.
 Jeg vil nu spørge de Medlemmer, der have talt
 saa stærkt for Lvangsskoler og Mulktering, om de
 have gjort sig klart, hvad Stude Mulkteringerne
 gjøre; jeg tror, de gjøre stor Skade. Jeg husker
 endnu saa grangveligt fra min Skoletid, at Mulk-
 tering da var stærkt i Mode og brugtes langt
 mere end nu, men det Gæste, man dengang drev
 det til, var, at man gjorde Børnene lede og
 kjede af den Slags Undervisning, man fik i Sko-
 lerne, og jeg tror virkelig ikke, det var noget
 Gode, man saaledes opnaede. Det er ogsaa i sig selv
 indlysende nok, at noget Saadant kan ske. Disse
 Børn lærte ikke Noget i Hjemmet og heller ikke
 Noget i Skolen, thi de kom der sjeldent, uagtet
 de bleve stærkt mulkterede; de følte da, at de stode
 tilbage, og de følte sig trykkede. Tidt, naar de
 kom ud af Skolen, vare de derfor saa glade, som
 Juglen, der slipper ud af Buret, men de kunde
 for den Sags Skyld tidt være meget flinke til
 deres Gjerning i Mark og Eng. Jeg tror derfor,
 at man gjør stor Skade ved Mulkteringen; det
 er nu engang min Mening, og derfor synes jeg,
 man godt kan forstaa, at jeg ikke kan være glad

ved et saadant Lovforslag, som det, her er kommet
 frem. Jeg forstaaer ikke, hvorledes man kan have
 den Mistro til Befolkningen, at den ikke skulde
 ville, at dens Børn skulle lære Noget uden Lvang.
 Den ærede Minister gav os igaar et slaende Be-
 vis for, at der i Landet, hvor man ikke brugte
 Lvang, blev gjort særdeles Meget for Undervis-
 ningen. Han nævnte Amerika og England; jeg
 tror endog, han nævnte, at der anvendtes fabel-
 agtige Summer dertil, saa uhyre Meget, som vi
 ikke kunne gjøre os fortrolige med her i Landet,
 men det beviser jo netop, at Folk ville lære Noget,
 og det er det soleklareste Bevis for, at Folk
 ikke ere saaledes sindede, at de ikke ville, at der
 skal læres Noget. Jeg synes ogsaa, at det Bevis,
 som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts
 5te Valgfreds (Holstein-Ledreborg) anførte fra Hol-
 land er et godt Bevis. Et der, hvor der ikke er
 Pligtskoler, en Del, som ikke lære Noget, maa
 man ogsaa gjøre Negning paa, at der er Nogle,
 som lære ikke saa lidt mere end det, man lærer
 her i Landet; thi der er ganske vist en meget stor
 Del, som kun lærer en Ubetydelighed i Almue-
 skolerne. — Med Hensyn til Forrættelses-skoler
 mente min Sidemand (N. Jensen fra Aarhus
 Amts 3die Valgfreds), at de vare meget gode,
 som om det vilde blive en let Sag for Folk, at
 søge dem, men jeg tror, at det, hvis de skulde
 være Dagskoler, ikke vilde blive en let Sag for
 dem at søge dem. Det ærede Medlem for Ribe
 Amts 2den Valgfreds (Hjort) mente, at de vilde
 være et godt Mellemled mellem Almue-skolen og Høi-
 skolen, men jeg tror ikke, at dette kan gjøres gjæl-
 dende. Skulde det ske ad Frivillighedens Vej,
 kunde det gaa, men jeg tror det er urigtigt at
 paalægge Kommunerne en saadan Bestoening, og,
 det er ogsaa min Mening, at Barnet har godt af
 at gaa en Del Aar, inden det kommer til en ny
 Skole, thi i den Tid kan det saa mere Syn
 paa Livets Sager; derfor skal jeg villig indrømme,
 at Høi-skolerne kunne gjøre Gavn. — Med Hen-
 syn til Kaldelsesmaaden, som er foreslaaet for-
 andret, er dette jo det gamle Spor, man fjender
 fra gamle Tider, og som Ministeren nok kunde
 ønske at faae det til at gaa i, ikke fordi man kan
 sige, at der derved toges større Hensyn til Befolk-
 ningen, men man tager altid mere Hensyn til
 Embedsmændene end til Befolkningen; ellers kunde
 man ikke komme med et saadant Forslag om at
 indskrænke det Gamle. Jeg tror, at man netop
 skal gaa til den modsatte Side ikke alene med
 Hensyn til vore Skolelærere, men ogsaa med Hen-
 syn til Præsterne og Andre, saaledes at vi kunne
 komme til at vælge alle vore Embedsmænd; det
 er min Mening. — Det ærede Medlem for Ring-
 sjøbing Amts 2den Valgfreds (Naberg) mente, at
 Oplysningen ikke var gaaet stort frem i de senere
 Aar. Jeg vil dog sige, at jeg tror, der er mere
 Bivillighed tilstede i Undervisningen nu end forhen,
 og naar det ærede Medlem vilde søge Skylden